

10 Upravljanje tveganj⁶⁷

Predstavljamo sistema upravljanja tveganj in upravljanja kapitala ter pomembna tveganja, ki jim je Zavarovalna skupina Sava izpostavljena. Kvalitativna in kvantitativna obravnava izpostavljenosti tveganjem je predstavljena v poglavju [16.7 Upravljanje tveganj](#). Omenjena področja bodo podrobneje predstavljena tudi v Poročilu o solventnosti in finančnem položaju Save Re na dan 31. 12. 2023, ki bo na spletni strani družbe objavljeno 5. 4. 2024, ter Poročilu o solventnosti in finančnem položaju Zavarovalne skupine Sava na dan 31. 12. 2023, ki bo na spletni strani Save Re objavljeno 17. 5. 2024.

10.1 Sistem upravljanja tveganj

Vodstvo Zavarovalne skupine Sava se zaveda, da je upravljanje tveganj ključno za doseganje poslovnih in strateških ciljev ter dolgoročno zagotavljanje solventnosti skupine. Zato v zadnjih letih stalno nadgrajuje sistem upravljanja tveganj v vseh družbah v skupini in na ravni skupine.

Sistem upravljanja tveganj temelji na zahtevah zakonodaje Solventnost II, dodatno pa upoštevamo zakonodajne posebnosti družb, ki niso zavarovalnice, in sistem upravljanja tveganj v teh družbah ustrezno prilagajamo glede na poslovne aktivnosti vsake od njih, obseg teh aktivnosti in tveganja, ki jim je posamezna družba izpostavljena. Dobre prakse modela upravljanja tveganj in organizacije upravljanja tveganj v Savi Re se prenašajo tudi na druge družbe v skupini.

Zavarovalna skupina Sava ima vzpostavljeno strategijo prevzemanja tveganj, ki opredeljuje pripravljenost za prevzem tveganj v skupini, in politike, ki pokrivajo celoten okvir upravljanja tveganj, lastne ocene tveganj in solventnosti ter upravljanja posamezne kategorije tveganj.

Upravljanje tveganj je vključeno v vse faze poslovnega upravljanja in je sestavljeno iz teh ključnih elementov:

- strategije prevzemanja tveganj,
- procesov upravljanja tveganj znotraj prve in druge obrambne linije,
- procesa lastne ocene tveganj in solventnosti (ORSA).

Pri sistematičnem upravljanju tveganj dajemo poudarek predvsem:

- postavljanju jasno izražene pripravljenosti za prevzem tveganj v okviru strategije prevzemanja tveganj in na podlagi tega operativnih limitov,
- razvoju lastnih modelov za vrednotenje tveganj ter nadgradnji ORSE,
- vključitvi ORSE in strategije prevzemanja tveganja v poslovno načrtovanje in določanje poslovne strategije,
- uvedbi procesov upravljanja tveganj v poslovne procese,
- sistematičnem nadgrajevanju notranjega kontrolnega okolja, prilagajanju procesov novim dejavnostim in spremljanju uresničitvev neželenih dogodkov,
- vzpostavitvi primernih standardov upravljanja tveganj v vseh družbah v skupini glede na obseg, naravo in kompleksnost poslov ter z njimi povezana tveganja.

10.1.1 Organizacija upravljanja tveganj

Za učinkovito delovanje sistema upravljanja tveganj v skupini sta primarno odgovorni uprava Save Re in uprava posamezne odvisne družbe. Skupina pri upravljanju tveganj uporablja model treh obrambnih linij, ki vključuje jasno razdelitev odgovornosti in nalog posamezne linije. Prva obrambna linija vključuje vse organizacijske enote, ki opravljajo poslovno dejavnost. Druga obrambna linija vključuje tri ključne funkcije v sistemu upravljanja tveganj in odbor za upravljanje tveganj, če je ta v družbi vzpostavljen. Tretjo obrambno linijo pokriva funkcija notranje revizije.

Na desni sliki so prikazani sestavni deli sistema upravljanja tveganj v skupini.

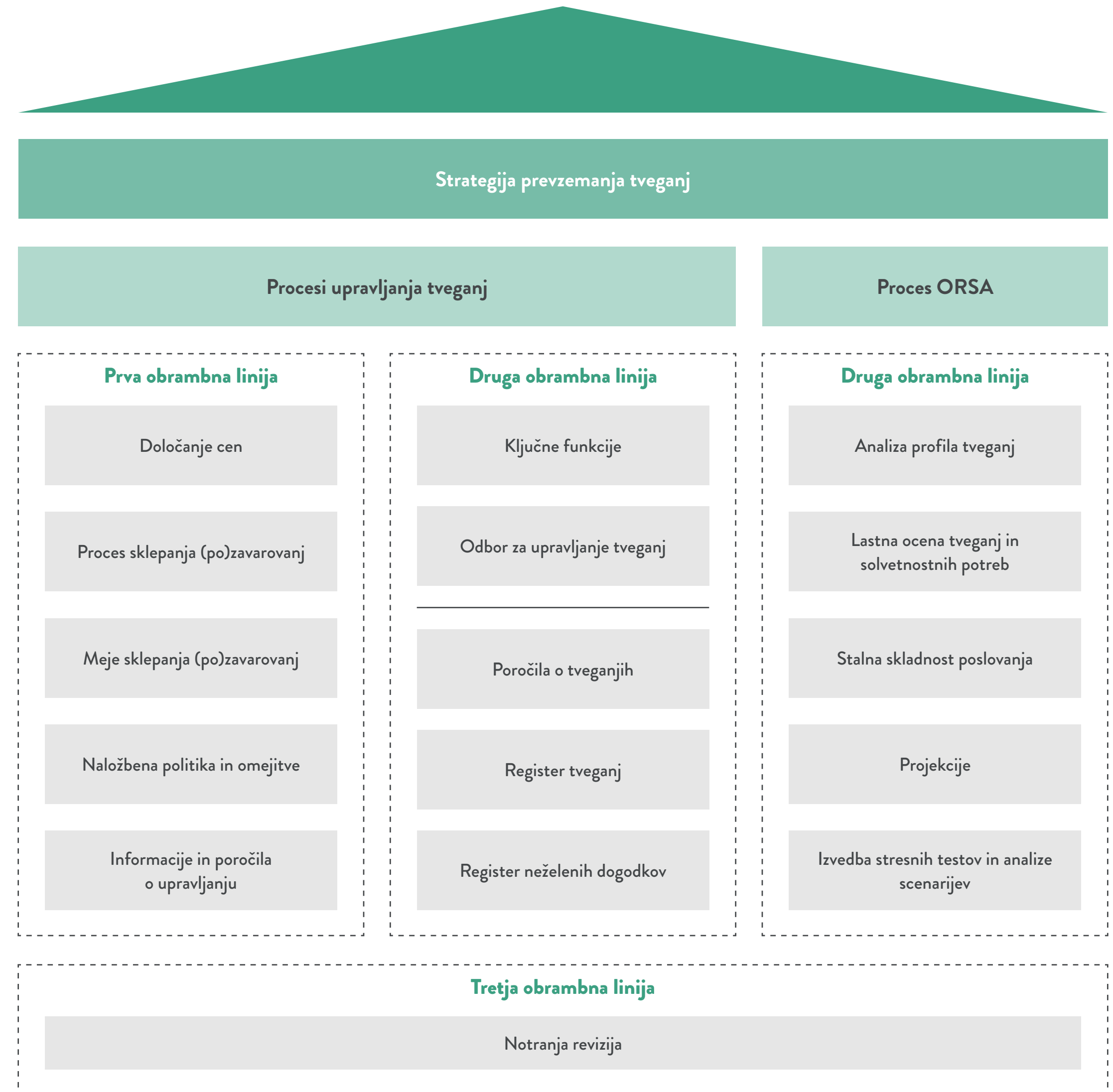
Sistem upravljanja tveganj v skupini je postavljen od zgoraj navzdol, pri čemer se upoštevajo posebnosti posamezne družbe. Uprava posamezne družbe ima ključno vlogo in končno odgovornost za učinkovitost vzpostavljenih procesov upravljanja tveganj ter njihovo usklajenost s standardi skupine in veljavno zakonodajo.

Pomembno vlogo ima tudi nadzorni svet posamezne družbe z obravnavo in potrditvijo vseh ključnih dokumentov v povezavi s tveganji. Znotraj nadzornega sveta je v obvladujoči družbi vzpostavljena še komisija za tveganja, ki mu zagotavlja strokovno podporo v povezavi z upravljanjem tveganj v družbi in skupini.

V okviru druge obrambne linije ima družba oziroma skupina vzpostavljene tri ključne funkcije: aktuarsko funkcijo, funkcijo upravljanja tveganj in funkcijo spremljanja skladnosti poslovanja. Poleg tega imajo večje družbe v skupini vzpostavljen odbor za upravljanje tveganj. Posamezna družba zagotavlja neodvisnost ključnih funkcij, ki so organizirane kot štabne službe in so podrejene neposredno upravi.

Funkcija upravljanja tveganj posamezne družbe je odgovorna predvsem za vzpostavitev učinkov itih procesov upravljanja tveganj in usklajevanje že vzpostavljenih procesov upravljanja tveganj v družbi oziroma skupini. Vključena je v prepoznavanje, ocenjevanje, spremljanje in upravljanje tveganj ter poročanje o njih. Prav tako je vključena v pripravo strategije prevzemanja tveganj in določanje mej dovoljenih tveganj. Funkcija upravljanja tveganj redno spremlja tveganja in poroča o njih na vseh ravneh. Poleg tega zagotavlja podporo upravi pri odločanju.

Glavne naloge aktuarske funkcije v povezavi s sistemom upravljanja tveganj so priprava mnenja k politiki sklepanja zavarovanj, priprava mnenja o programu pozavarovanja ter neodvisno preverjanje in kritična presoja izračunov obveznosti in sredstev iz (po)zavarovalnih pogodb, vključno s predpostavkami, metodami in uporabljeno strokovno presojo. Aktuarska funkcija posamezne družbe sodeluje z aktuarsko funkcijo skupine.

Glavne naloge funkcije spremljanja skladnosti v povezavi s sistemom upravljanja tveganj so prepoznavanje in upravljanje neskladnosti s predpisi ter poročanje o njej, vključno s spremljanjem pravnega okolja, analizo obstoječih procesov v povezavi z njihovo skladnostjo z notranjimi in zunanjimi pravili ter vsemi spremembami predpisov.

Tretjo obrambno linijo izvaja funkcija notranje revizije, katere odgovornosti so opredeljene v poglavju [11 Delovanje notranje revizije Zavarovalne skupine Sava](#).

10.1.2 Strategija prevzemanja tveganj in upravljanje kapitala

Skupina želi pri poslovanju slediti poslovni strategiji in izpolnjevati ključne strateške cilje ter ob tem ohranjati ustrezno raven kapitala. Strategija prevzemanja tveganj se pripravlja skladno s pripravo strateškega načrta. Skupina ima sprejeto strategijo prevzemanja tveganj Zavarovalne skupine Sava za strateško obdobje 2023–2027, ki določa pripravljenost za prevzem tveganj po poslovnih segmentih, nabor ključnih kazalnikov in njihovih omejitev ter nabor operativnih kazalnikov za tekoče spremljanje. V okvirih pripravljenosti za prev-

zem tveganj skupine posamezna družba v skupini določi lastno strategijo prevzemanja tveganj, meje dovoljenega tveganja in operativne limite.

Ključni kazalniki za spremljanje in merjenje skladnosti s pripravljenostjo za prevzem tveganj so:

- solventnostni količnik,
- dobičkovnost poslovnih segmentov in njihova sprejemljiva nihajnost (toleranca),
- kazalniki na področju naložb in likvidnosti.

Z ustreznim upravljanjem kapitala želi skupina zagotoviti, da ima posamezna družba v njej vedno na voljo zadostno višino virov za pokrivanje svojih obveznosti in izpolnjevanje zakonskih zahtev glede kapitala. Pri tem mora biti sestava lastnih virov sredstev, ki zagotavljajo kapitalsko ustreznost, skladna z zakonodajo.

Višina solventnostnega količnika je najpomembnejši kazalnik strategije prevzemanja tveganj v povezavi z upravljanjem kapitala. Zahtevana raven solventnosti skupine je določena tako, da so izpolnjene regulativne zahteve in zahteve bonitetnih agencij, hkrati pa skupina razpolaga z zadostnim presežkom kapitala, da lahko pokrije morebitne kapitalske potrebe odvisnih družb, če se pri kateri od njih uresniči stresni scenarij.

10.1.3 Procesi upravljanja tveganj

Glavni procesi upravljanja tveganj so prepoznavanje, ocenjevanje (merjenje) in spremljanje tveganj, določanje ustreznih ukrepov za njihovo obvladovanje in poročanje o njih. Procesi upravljanja tveganj so neločljivo povezani in vključeni v osnovne procese, ki se izvajajo na ravni posamezne družbe v skupini in na ravni skupine. Potekajo v vseh treh obrambnih linijah sistema upravljanja tveganj in so vključeni tudi v sistem odločanja na način, da se vse pomembne poslovne in strateške odločitve ovrednotijo tudi z vidika tveganj.

Prepoznavanje tveganj

V procesu prepoznavanja tveganj posamezna družba v skupini prepozna tveganja, ki jim je izpostavljena. Ključna tveganja, ki so zbrana v registru tveganj posamezne družbe in sestavljajo njen profil tveganj, se redno preverjajo in po potrebi dopolnijo z novimi tveganji. Enako poteka tudi prepoznavanje tveganj na ravni skupine. Prepoznavanje tveganj v posamezni družbi v skupini in na ravni skupine poteka od zgoraj navzdol in obratno. Pristop od zgoraj navzdol se uporablja predvsem pri strateških tveganjih, kot sta tveganje ugleda in regulatorno tveganje, ter za prepoznavanje nastajajo-

čih tveganj. Od spodaj navzgor pa prepoznavajo tveganja posamezne organizacijske enote in skrbniki tveganj (prva obrambna linija).

Prepoznavanje tveganj se v osnovi izvaja ves čas, predvsem pa med poslovnim načrtovanjem ter pri vseh večjih projektih in poslovnih pobudah, kot so uvedba novega produkta, vlaganja v nov razred naložb, prevzemi in drugo.

Ocenjevanje (merjenje) tveganj

V skupini je vzpostavljeno redno ocenjevanje vseh tveganj, ki jim je posamezna družba oziroma skupina izpostavljena. Pri njihovem merjenju se uporabljajo kvantitativne in kvalitativne metode, ki se stalno nadgrajujejo.

Za merjenje posameznega tveganja se glede na primer-
nost uporabljajo različni pristopi in modeli:

- standardna formula Solventnosti II,
- lastna ocena tveganj in solventnosti (ORSA),
- analiza stresnih testov in scenarijev,
- kvalitativno ocenjevanje tveganj v registru tveganj,
- uporaba različnih mer tveganj, ki omogočajo poenostavljeno merjenje in spremljanje profila tveganj.

Spremljanje tveganj

Spremljanje tveganj poteka na več ravneh: v posamezni organizacijski enoti, službi za upravljanje tveganj, na odboru za upravljanje tveganj ter na ravni uprave, komisije za tveganja nadzornega sveta (v Savi Re) in nadzornega sveta posamezne družbe v skupini. Prav tako se profil tveganj družb v skupini spremlja na ravni skupine z vidika vpliva na profil tveganj skupine.

Za redno spremljanje tveganj in usklajenosti s strategijo prevzemanja tveganj je v posamezni družbi skupine za vsako kategorijo tveganj določen osnovni nabor mer tveganja, ki omogoča spremljanje trenutnega profila tveganj in kapitalskega položaja posamezne družbe in skupine. Poleg tega se spremljajo in nadzorujejo ukrepi za obvladovanje tveganj. Spremljajo se tudi neželjeni dogodki in uvedba ustreznih korektivnih ukrepov za preprečevanje ponovitve posameznega dogodka.

Obvladovanje tveganj

Pri obvladovanju tveganj se upoštevajo vidik stroškov in koristi posameznega ukrepa ter morebitna priporočila odbora za upravljanje tveganj in ključnih funkcij. Če nastane potreba po sprejetju novega ukrepa, s katerim bi omejili posamezno tveganje, zadevna družba izvede analizo tega ukrepa ter pri odločitvah upošteva vidik gospodarnosti.

Posamezna družba v skupini že pri poslovnem načrtovanju preveri, kako poslovna strategija vpliva na njen profil tveganj in kapitalski položaj. Če se med poslovnim letom sprejemajo odločitve, ki bistveno vplivajo na profil tveganj in niso bile ovrednotene z vidika tveganj pri poslovnem načrtovanju, zadevna družba ovrednoti vpliv teh odločitev na svoj profil tveganj in profil tveganj skupine, preveri skladnost s pripravljenostjo za prevzem tveganj in sprejme potrebne ukrepe.

Poročanje o tveganjih

V večjih družbah v skupini in na ravni skupine je vzpostavljeno redno poročanje o tveganjih. Skrbniki tveganj o posameznih kategorijah tveganj, kot so vnaprej določen nabor pomembnih mer tveganj in dodatne kvalitativne informacije, poročajo funkciji upravljanja tveganj. Na podlagi tega funkcija upravljanja tveganj skupaj s skrbniki tveganj pripravi poročilo o tveganjih, ki prikazuje celoten profil tveganj zadevne družbe. Poročilo je obravnavano na vseh ravneh, z njim pa se seznanijo tudi funkcija upravljanja tveganj skupine. Pomembne informacije o tveganjih se spremljajo tudi na ravni skupine in navedejo v poročilu o tveganjih skupine.

10.1.4 Lastna ocena tveganj in solventnosti (ORSA)

ORSA je proces, ki poteka vzporedno s poslovnim načrtovanjem. Njen namen je razumevanje profila tveganj ter analiziranje vpliva sprememb profila tveganj v naslednjih treh letih na kapitalsko ustreznost. Pri analizi se upošteva tako standardna formula Solventnosti II kot tudi lastna ocena tveganj in analiza vplivov različnih stresnih testov in scenarijev.

V ORSI se ocenijo vsa pomembna merljiva in nemerljiva tveganja, ki bi lahko vplivala na delovanje družbe oziroma skupine. Obravnavana in ocenjena so tudi trajnostna tveganja, še posebej tveganja podnebnih sprememb, vključno s podnebnimi scenariji.

ORSA je vključena v proces odločanja in omogoča, da se ključne odločitve in poslovna strategija sprejemajo z upoštevanjem tveganj in z njimi povezanih kapitalskih zahtev. Na podlagi rezultatov ORSE preverjamo skladnost poslovne strategije s strategijo prevzemanja tveganj. Tako je vzpostavljena povezava med poslovno strategijo, prevzetimi tveganji ter kapitalskimi zahtevami, ki izvirajo iz njih in upravljanjem kapitala.

Uprave družbe, odbor za upravljanje tveganj in zaposleni z različnih področij dejavno sodelujejo v celotnem procesu ORSE.

10.2 Pomembna tveganja Zavarovalne skupine Sava

Skupina in posamezne družbe v skupini umeščajo vsa prepoznana tveganja v naslednje ključne kategorije tveganj – zavarovalna tveganja, finančna tveganja (katerih del so tržna, likvidnostna in kreditna tveganja ter tveganje nedoseganja zajamčene donosnosti), operativna tveganja in strateška tveganja.

Poleg tega skupina in družbe v skupini spremljajo nastajajoča tveganja, ki lahko vplivajo na katero koli od zgoraj navedenih kategorij tveganj. V okviru prepoznavanja teh tveganj se ugotavljajo in ocenjujejo tudi trajnostna tveganja, ki v Zavarovalni skupini Sava vplivajo predvsem na tržna in zavarovalna tveganja. V sklopu tega poročila tovrstna tveganja obravnavamo v poglavju strateških tveganj.

Podrobnosti o posameznih tveganjih so navedene v računovodskem poročilu Zavarovalne skupine Sava in Save Re v poglavju [16.7 Upravljanje tveganj](#).

V nadaljevanju opisujemo posamezne kategorije tveganj in tveganja znotraj vsake kategorije.

10.2.1 Zavarovalna tveganja

Zavarovalno tveganje izvira iz zavarovalnih poslov, katerih osnovni namen je prevzem tveganja od zavarovalcev – sklepanje (po)zavarovanj ter izvajanje (po)zavarovalnih pogodb in poslov, ki so v neposredni zvezi s (po)zavarovalnimi posli. Povezano je z nevarnostmi, ki so krite s (po)zavarovalnimi pogodbami, pa tudi s spremljajočimi postopki, in izvira iz negotovosti, neločljivo povezane s pojavom, obsegom in časom nastanka obveznosti.

Poleg zavarovalnih tveganj, ki jih (neposredne) zavarovalnice v skupini prevzemajo neposredno, Sava Re sprejetimi pozavarovanji prevzema zavarovalna tveganja tudi od cedentov zunaj skupine. Del prevzetih tveganj iz pozavarovanj (iz skupine in zunaj skupine) zadrži v lastni izravnavi, presežek nad lastnimi zmoglostmi pa retrocedira.

Zavarovalna tveganja v splošnem delimo na tveganja premoženjskih (po)zavarovanj, tveganja življenjskih (po)zavarovanj in tveganja zdravstvenih (po)zavarovanj (sem uvrščamo tudi (po)zavarovanje nezgodnih zavarovanj). Skupina in Sava Re sta izpostavljeni vsem trem kategorijam tveganj.

10.2.1.1 Tveganja premoženjskih zavarovanj

Tveganja premoženjskih zavarovanj podrobneje delimo na premijsko tveganje, tveganje nezadostnosti obveznosti in sredstev iz (po)zavarovalnih pogodb, tveganje predčasne prekinitve pogodb in tveganje katastrof.

Premijsko tveganje: gre za tveganje, da obračunana premija ne zadostuje za kritje obveznosti, ki bodo nastale s sklenitvijo (po)zavarovalne pogodbe. To tveganje je odvisno od številnih dejavnikov, kot so neustrezna ocena dogajanja na trgu, slaba ocena škodnega dogajanja, uporaba neustreznih statističnih podatkov, zavestna določitev prenizke premije za posamezne zavarovalne vrste zaradi pričakovanih kompenzacijskih učinkov pri drugih zavarovalnih vrstah oziroma neustrezna ocena vpliva zunanjih makroekonomskih dejavnikov, ki se med trajanjem lahko bistveno spremenijo, pri določenih zavarovalnih vrstah pa tudi neustrezna ocena okoljskih dejavnikov, ki vključujejo tudi podnebne spremembe. Sem uvrščamo tveganje pri sprejemu tveganj v (po)zavarovanje, cenovno tveganje in tveganje nastanka nepričakovanega obsega škod.

V skladu s sestavo portfelja skupine k premijskemu tveganju največ prispevajo avtomobilska zavarovanja ter (po)zavarovanja premoženja (v ožjem pomenu: požarna in druga škodna zavarovanja in povezana zavarovanja obratovalnega zastoja).

Tveganje pri sprejemu tveganj v (po)zavarovanje v skupini znižujemo z omejevanjem pooblastil za množično sklepanje zavarovanj, dodatnim izobraževanjem prevzemnikov tveganja in tržnikov, pripravo razumljivih, nedvoumnih in podrobnih navodil, določitev primernih prevzemnih limitov (usklajenih s poslovnimi strategijami), strategijo prevzemanja tveganj in ustreznimi pozavarovalnimi programi. Pozornost namenjamo tudi temu, da se produkti ponujajo ustreznim ciljnim strankam (da se prepreči zavajajoča prodaja in/ali antiselekcija), da se pozavarovanje sprejema od zaupanja vrednih cedentov in da so pravilno vzpostavljene potrebne omejitve zgoščenosti izpostavljenosti po geografskih regijah in homogenih skupinah tveganja, ki ohranjajo dobro razpršenost tveganj.

Tveganje nezadostnosti obveznosti in sredstev iz (po)zavarovalnih pogodb: to je tveganje, da obveznosti in sredstva iz (po)zavarovalnih pogodb bodisi ne zadoščajo za pokrivanje vseh obveznosti, ki izhajajo iz (po)zavarovalnih pogodb zaradi neustreznih metod, neustreznih, nepopolnih in netočnih podatkov, neučinkovitih postopkov in kontrol ali neustrezne strokovne presoje, bodisi pride do napake pri poročanju, posledica katere so nezanesljive informacije o finančnem položaju družbe oziroma skupine. Sem uvrščamo tveganje razpoložljivosti in točnosti podatkov, tveganje uporabe neustreznih metod ali predpostavk, tveganje napak v izračunu in tveganje kompleksnosti uporabljenih orodij v procesu, ki vodijo k zavajajočim rezultatom. Pri presoji ustreznosti rezervacij se upoštevajo tudi trajnostna tveganja, ki vključujejo tudi tveganja, povezana s podnebnimi spremembami.

Podobno kakor pri premijskem tveganju k tveganju nezadostnosti obveznosti in sredstev iz (po)zavarovalnih pogodb največ prispevajo avtomobilska zavarovanja in premoženjska (po)zavarovanja (v ožjem pomenu), pri katerih so obveznosti in sredstva iz (po)zavarovalnih pogodb zaradi večletne usmerjenosti skupine k tem poslom tudi strukturno najboljše.

Družbe v skupini imajo za obvladovanje tveganja nezadostnosti obveznosti in sredstev iz (po)zavarovalnih pogodb vzpostavljene dobre postopke in učinkovite

kontrole za izračun rezervacij v skladu s predpisi MSRP in predpisi Solventnosti II. Poleg tega vsako leto izvedemo analizo ustreznosti oblikovanih obveznosti in sredstev iz (po)zavarovalnih pogodb v predhodnih letih, na podlagi katere nato identificiramo vse glavne vzroke za morebitno neustrezno višino obveznosti iz (po)zavarovalnih pogodb in pridobljene izkušnje uporabimo pri oblikovanju teh obveznosti v prihodnosti.

Tveganje predčasne prekinitve pogodb: gre za tveganje izgube ali neugodne spremembe v vrednosti zavarovalnih obveznosti, ki izhajajo iz sprememb v ravni ali nepredvidljivosti predčasne prekinitve polic. Skupina in Sava Re nista pomembno izpostavljeni tej vrsti tveganja. Obvladujemo ga predvsem z negovanjem dobrih poslovnih odnosov z zavarovalci in cedenti ter podrobnim proučevanjem tržnih razmer.

Tveganje katastrof: ta vrsta tveganja vključuje katastrofalne dogodke, ki se pojavljajo redko, vendar so finančni učinki posledic previsoki, da bi jih lahko pokrili sicer ustrezno visoko premijo in dotlej ustrezno visoko oblikovanimi rezervacijami. Uresničilo bi se lahko ob ekstremnih dogodkih oziroma večjem številu katastrofalnih škod v krajšem obdobju. Tveganje vključuje tudi preveliko geografsko zgoščenost tveganj. Skupina ima geografsko razmeroma dobro razpršen portfelj, malo večja je zgoščenost tveganj v Sloveniji, kar dodatno uravnavamo s programom pozavarovanja. Tveganje obvladujemo

s premišljenim sprejemanjem tveganj v (po)zavarovanju, preverjanjem zgoščenosti tveganj pri produktih, ki so vezani na kritje naravnih nesreč in požarnih tveganj večjih kompleksov, geografsko razpršitvijo ter ustrezno pozavarovalno zaščito za naravne nesreče in nesreče, ki jih povzroči človek.

Trajnostna tveganja: mednje uvrščamo tudi tveganja podnebnih sprememb, ki v zadnjem času postajajo vse bolj aktualna, zato jim tako v skupini kot v družbi namenimo več pozornosti. V zvezi z njimi izvajamo kvalitativno ocenjevanje, analizo izpostavljenosti in analizo dolgoročnejših scenarijev ter spremljamo napredek pri njihovem modeliranju. Ugotovitve na tem področju nato uporabimo tudi pri določanju zavarovalnih premij, oblikovanju predpostavk za izračun obveznosti in sredstev iz (po)zavarovalnih pogodb ter sklepanju zadostne pozavarovalne zaščite, da tveganja ostajajo znotraj pripravljenosti za prevzem tveganj. Druga zavarovalna tveganja, na primer tveganje ekonomskega okolja in tveganje obnašanja zavarovalcev, so sicer lahko pomembna, vendar se njihov vpliv posredno upošteva že v zgoraj naštetih tveganjih premoženjskih zavarovanj.

10.2.1.2 Tveganja življenjskih zavarovanj

Tveganja življenjskih zavarovanj delimo na biometrična tveganja, tveganje stroškov servisiranja pogodb življenjskih zavarovanj in tveganje predčasne prekinitve pogodb življenjskih zavarovanj.

Biometrična tveganja: med njimi je za skupino pomembno tveganje umrljivosti, ki izhaja iz možnosti, da bo dejanska umrljivost zavarovanih oseb večja od tiste, uporabljene pri določitvi premijskih cenikov v skladu s tablicami umrljivosti. Odvisno je od uporabe ustreznih statističnih podatkov in zaznavanja zavarovanih oseb, za katere je tveganje umrljivosti povečano zaradi zdravstvenega stanja ali življenjskega sloga. Postopki za obvladovanje tega tveganja so dosledna uporaba protokolov za sprejem v zavarovanje, v katerih je natančno določeno odstopanje od običajnega tveganja umrljivosti, redno spremljanje izpostavljenosti in ustreznosti uporabljenih tablic umrljivosti ter ustrezna pozavarovalna zaščita.

Tveganje stroškov servisiranja pogodb življenjskih zavarovanj: to tveganje izhaja iz možnosti, da bodo dejanski stroški servisiranja pogodb življenjskih zavarovanj presegli stroške, predvidene pri določitvi premijskih cenikov. Odvisno je od uporabe ustreznih statističnih podatkov in povečevanja dejanskih stroškov servisiranja pogodb. Tveganje stroškov servisiranja pogodb skupina obvladuje z rednim spremljanjem teh stroškov pri življenjskih zavarovanjih, opazovanjem makroekonomskega položaja (na primer inflacije) in ustreznim načrtovanjem teh stroškov v prihodnjih letih.

Tveganje predčasne prekinitve pogodb življenjskih zavarovanj: gre za tveganje, da bodo življenjska zavarovanja predčasno v večji ali manjši meri od pričakovane prekinjena zaradi odkupa, kapitalizacije zavarovanja ali neplačila zavarovalne premije. Višina tveganja je odvisna od uporabe ustreznih statističnih podatkov, zaznavanja prekinitvev iz različnih vzrokov v posameznem zavarovalnem letu in ekonomskega položaja, ki prav tako vpliva na ravnanje zavarovalcev. Na višino tveganja vpliva tudi ponudba konkurenčnih zavarovalnih produktov na trgu ter svetovanje posrednikov zavarovanj in finančnih svetovalcev. Skupina obvladuje tveganje predvsem s četrletnim spremljanjem števila in deleža prekinjenih zavarovanj, omejevanjem odkupov, kjer je za to potrebna odobritev družbe, in sistematičnim preprečevanjem preurejanja zavarovanj s strani posrednikov.

Trajnostna tveganja: mednje uvrščamo tudi tveganja podnebnih sprememb, ki v zadnjih letih postajajo vse bolj aktualna in lahko na različne načine vplivajo tudi na življenjska zavarovanja – povečanje odstopov in odkupov zavarovalnih pogodb, povečanje biometričnih tveganj (predvsem umrljivost in obolevnost) in drugi vplivi. Pri določanju zavarovalnih premij in oblikovanju predpostavk za izračun obveznosti in sredstev iz (po)zavarovalnih pogodb zato poleg drugih dejavnikov upoštevamo tudi dejavnike, povezane s trajnostnostjo in podnebnimi spremembami.

Med tveganja življenjskih zavarovanj umeščamo še druga biometrična tveganja (tveganje dolgoživosti in tveganje invalidnosti in obolevnosti), tveganje revizije in tveganje katastrofe življenjskih zavarovanj. Omenjena tveganja so za skupino manjša in jih zato ne obravnavamo podrobneje.

10.2.1.3 Tveganje zdravstvenih zavarovanj

Tveganja zdravstvenih zavarovanj delimo na tveganja zdravstvenih zavarovanj, ki se izvajajo na podobnih osnovah kot premoženjska zavarovanja (NSLT-zdravstvena zavarovanja), in tveganja zdravstvenih zavarovanj, ki se izvajajo na podobnih osnovah kot življenjska zavarovanja (SLT-zdravstvena zavarovanja).

Skupina tveganja NSLT-zdravstvenih zavarovanj obvladuje s podobnimi tehnikami kot pri premoženjskih zavarovanjih, tj. s premišljenim sprejemanjem tveganj v zavarovanje, nadzorom njihove koncentracije pri produktih neugodnih in zdravstvenih zavarovanj ter ustrezno pozavarovalno zaščito. SLT-zdravstvena zavarovanja so zelo podobna življenjskim zavarovanjem, zato skupina tveganja teh zavarovanj obvladuje s podobnimi tehnikami kot tveganja življenjskih zavarovanj.

10.2.2 Finančna tveganja

Pri finančnem poslovanju so posamezne družbe v skupini izpostavljene finančnim tveganjem, ki izhajajo iz na-

ložbenega portfelja in portfelja zavarovalnih obveznosti ter se nanašajo na tržno, likvidnostno in kreditno tveganje ter tveganje nedoseganja zajamčene donosnosti življenjskih zavarovanj.

10.2.2.1 Tržna tveganja

V sklopu tržnih tveganj skupina ocenjuje tveganje spremembe obrestne mere, tveganje naložbenih nepremičnin, tveganje spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev in valutno tveganje.

Tveganje spremembe obrestne mere: to je tveganje, da bo skupina oziroma družba utrpela izgubo zaradi nihanja obrestnih mer. Pri spremembi obrestne mere se tveganje lahko uresniči zaradi znižanja vrednosti naložb ali povečanja obveznosti. Temu se poskušamo izogniti z izvajanjem analiz občutljivosti ter usklajevanjem denarnih tokov sredstev z denarnimi tokovi obveznosti.

Tveganje naložbenih nepremičnin: gre za tveganje spremembe poštene vrednosti naložbenih nepremičnin, ki so neposredno ali posredno v lasti skupine oziroma družbe. Poleg naložbenih nepremičnin so mu izpostavljeni tudi nepremičninski skladi.

Tveganje spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev: to tveganje izhaja iz možnosti, da bi se vrednost naložb znižala zaradi nihanja cen lastniških vrednostnih papirjev. Temu so izpostavljene delnice ter delniški in mešani vzajemni skladi. V skupini tveganje spremem-

be vrednosti lastniških vrednostnih papirjev obvladujemo z razpršitvijo tega dela naložbenega portfelja na različne kapitalske trge in z limitnim sistemom, ki omejuje previsoko izpostavljenost delniškemu portfelju.

Valutno tveganje: gre za tveganje, da se bo zaradi sprememb tečajev znižala vrednost sredstev v tujih valutah ali povišala vrednost obveznosti v tujih valutah. Skupina in družbe v skupini valutno tveganje obvladujejo tako, da vsaka družba skrbi za čim boljše valutno usklajenost sredstev in obveznosti.

10.2.2.2 Likvidnostno tveganje

To je tveganje, da družba zaradi nastanka nepričakovanih ali nepričakovano visokih obveznosti ne bo sposobna poravnati vseh svojih finančnih obveznosti. Likvidnostno tveganje, ki ga prevzame posamezna družba v skupini, se spremlja z rednim merjenjem in spremljanjem opredeljenih kazalnikov likvidnosti. Eden od kazalnikov je tudi rokovna usklajenost finančnih sredstev in obveznosti. Likvidnostne potrebe se zagotavljajo z alokacijo sredstev v instrumente denarnega trga v odstotku, ki je skladen z ocenjeno normalno tekočo potrebo po likvidnosti. Sredstva za pokrivanje ocenjene likvidnostne rezerve družba zagotavlja tako, da ima vsaj 20 % portfeljskih finančnih naložb investiranih v visoko likvidna sredstva.

10.2.2.3 Kreditno tveganje

Gre za tveganje neizpolnitve obveznosti izdajateljev vrednostnih papirjev ali drugih nasprotnih strank, do katerih ima družba terjatve. V sklopu kreditnega tveganja družba oziroma skupina obravnava tudi tveganje prevelike koncentracije na določeno regijo, panogo ali izdajatelja. Kreditnemu tveganju so izpostavljene finančne naložbe (naložbe v depozite, obveznice, dana posojila, obvezniški in konvertibilni vzajemni skladi ter denar in denarni ustrezniki) in druge terjatve.

10.2.2.4 Tveganje nedoseganja zajamčene donosnosti

Skupina je izpostavljena tudi tveganju nedoseganja za zajamčene donosnosti, in sicer pri finančnih pogodbah in zavarovalnih pogodbah klasičnih in naložbenih življenjskih zavarovanj.

10.2.3 Operativna tveganja

Gre za tveganje izgube zaradi neprimerne ali neuspešnega izvajanja notranjih procesov, ravnanja ljudi, delovanja sistemov ali zunanjih dogodkov. Za učinkovito upravljanje operativnih tveganj imajo družbe v skupini vzpostavljene procese prepoznavanja, merjenja, spremljanja in upravljanja tovrstnih tveganj ter poročanja o njih.

10.2.4 Strateška tveganja

Družbe v skupini in skupina so izpostavljene različnim notranjim in zunanjim strateškim tveganjem, ki imajo lahko negativen vpliv na prihodke ali kapitalsko ustreznost. Strateška tveganja zajemajo tudi tveganja ugleda, projektna tveganja, trajnostna tveganja in nastajajoča tveganja. Da se ta tveganja ne bi uresničila, družbe v skupini izvajajo predvsem preventivne dejavnosti, za učinkovito upravljanje strateških tveganj pa imajo vzpostavljene procese njihovega prepoznavanja, merjenja, spremljanja in upravljanja ter poročanja o njih.

Strateška tveganja se upravljajo tudi s sprotnim spremljanjem uresnitve kratkoročnih in dolgoročnih ciljev družb v skupini in skupine ter spremljanjem pripravljajočih se regulativnih sprememb in dogajanja na trgu.

